

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
SAVJETA MLADIH KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE
ZA 2022. GODINU

O SAVJETU MLADIH

Na temelju članka 19. Zakona o savjetima mladih (Narodne novine 41/14) i članka 19. Odluke o osnivanju Županijskog savjeta mladih (Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije, 15/14 i 23/19) Županijski savjet mladih na 9. sjednici održanoj 03. veljače 2023. godine donosi:

IZVJEŠĆE O RADU SAVJETA MLADIH KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE ZA 2022. GODINU

Županijski savjet mladih Krapinsko-zagorske županije (u daljnjem tekstu: Savjet mladih) osnovan je kao savjetodavno tijelo Krapinsko-zagorske županije koje promiče i zagovara prava, potrebe i interese mladih na razini Županije. Člankom 13. Zakona o savjetima mladih, te člankom 13. Odluke o osnivanju Županijskog savjeta mladih, propisan je djelokrug rada Savjeta mladih:

- raspravlja na sjednicama Savjeta mladih o pitanjima značajnim za rad Savjeta mladih, te o pitanjima iz djelokruga Županijske skupštine koji su od interesa za mlade;
- u suradnji s predsjednikom Županijske skupštine inicira u Županijskoj skupštini donošenje odluka od značaja za mlade, donošenje programa i drugih akata od značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na području Županije, raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na području Županije, te način rješavanja navedenih pitanja;
- putem svojih predstavnika sudjeluje u radu Županijske skupštine prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na Županije davanjem mišljenja, prijedloga i preporuka o pitanjima i temama od interesa za mlade;
- sudjeluje u izradi, provedbi i praćenju provedbe lokalnih programa za mlade, daje pisana očitovanja i prijedloge nadležnim tijelima o potrebama i problemima mladih, a po potrebi predlaže i donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih;
- potiče informiranje mladih o svim pitanjima značajnim za unaprjeđivanje položaja mladih, međusobnu suradnju Savjeta mladih u Republici Hrvatskoj, te suradnju i razmjenu iskustava s organizacijama civilnoga društva i odgovarajućim tijelima drugih zemalja; - predlaže i daje na odobravanje Županijskoj skupštini program rada popraćen financijskim planom radi ostvarivanja programa rada Savjeta mladih;
- po potrebi poziva predstavnike tijela Županije na sjednice Savjeta mladih;
- potiče razvoj financijskog okvira provedbe politike za mlade i podrške razvoju organizacija mladih i za mlade, te sudjeluje u programiranju prioriteta natječaja i određivanja kriterija financiranja organizacija mladih i za mlade; 3
- obavlja i druge savjetodavne poslove od interesa za mlade.

U skladu sa člankom 17. Odluke o osnivanju Županijskog savjeta mladih, Savjet mladih može u skladu sa svojim djelokrugom, imenovati svoje stalne i povremene radne skupine za uža područja djelovanja, te organizirati forume, tribine i radionice za pojedine dobne skupine mladih ili srodne vrste problema mladih. U radu Savjeta mladih mogu sudjelovati, bez prava glasa, i stručnjaci iz pojedinih područja vezanih za mlade i rad s mladima.

TEMELJNI DOKUMENTI DJELOVANJA SAVJETA MLADIH SU:

1. Zakon o Savjetima mladih (NN 41/14);
2. Odluka o osnivanju Županijskog savjeta mladih (Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije, 15/14 i 23/19);
3. Poslovnik o radu Županijskog savjeta mladih;
4. Europska strategija za mlade;
5. Europska povelja o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu;
6. Europska povelja o informiranju mladih;
7. Nacionalni program djelovanja za mlade;
8. Županijski program djelovanja za mlade;
9. Strategija razvoja civilnog društva Krapinsko-zagorske županije
10. Europska Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
11. Zakon o suzbijanju diskriminacije

SAVJET MLADIH U SVOM V. SAZIVU DJELUJE U SASTAVU:

- Hrvoje Novak (Zvonimir Gretić) - predsjednik
- Sandra Plečko (Ana Đurkan) – zamjenica predsjednika
- Sara Gašparić (Melani Draganić)
- Deni Hršak (Romina Vrban)
- Hrvoje Debeljak (Veselka Venesa Grgić)
- Tin Macan (Helena Haldek)
- Ana Broz (Antonio Sajko)
- Marija Gebert (Gabrijel Krušelj)
- Danijela Lončar (Maja Harapin)
- Matija Kraševac (Lucija Grabušić)
- Mihaela Visinski (Tomislav Sviben)

DJELOVANJA SAVJETA MLADIH OBUHVAĆA PET PROGRAMSKIH DJELOVANJA

- Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja;
- Zapošljavanje, poduzetništvo mladih i socijalna politika za mlade;
- Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, volonterski rad i politička participacija mladih;
- Zdravlje, sport i kultura;
- Mladi u europskom i globalnom okruženju;

AKTIVNOSTI SAVJETA MLADIH USMJERENE SU NA:

- Suradnju sa Županijskom skupštinom, Županom i predstavnicima tijela Županije
- Suradnju s organizacijama civilnog društva
- Praćenje provedbe Regionalnog programa za mlade 3.0
- Nacionalne i međunarodne aktivnosti
- Suradnju s lokalnim Savjetima mladih
- Informiranje o aktivnostima Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije

SJEDNICE SAVJETA MLADIH

Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije na svojim sjednicama raspravlja o politikama, aktivnostima i procesima koji za cilj imaju unaprjeđenje položaja mladih na području Krapinsko-zagorske županije kao i unaprjeđenje kvalitete života mladih. U nastavku su najbitnije teme s održanih sjednica:

5. SJEDNICA

Na sjednici Savjeta usvojeno je izvješće o radu za 2021. godinu, izvješće o napretku projekta „Za mlade u Zagorju – djelujem i mijenjam“ te je donesen Zaključak o borbi protiv menstrualnog siromaštva koji je upućen Krapinsko-zagorskoj županije te je po tom zaključku Županija krenula u realizaciju osiguravanja higijenskih uložaka u srednjim i osnovnim školama na području Krapinsko-zagorske županije. Na sjednici Savjeta predstavljen je i model provedbe Participativnog proračuna za mlade Krapinsko-zagorske županije na inicijativu Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije.

6. SJEDNICA

Na sjednici se raspravljalo o provedbi Participativnog proračuna za mlade Krapinsko-zagorske županije, odnosno kriteriji i prihvatljivi prijavitelji za provedbu participativnog proračuna. Tom prilikom na

prijedlog Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu politiku, branitelje, civilno društvo i mlade povedena je rasprava o tijelu koje bi ocjenjivalo pristigle prijave te o omjeru predstavnika u tijelu koje će ocjenjivati pristigle prijave. Na sjednici je podneseno polugodišnje izvješće o radu Savjeta mladih kao i o izvješće o napretku projekata u kojima sudjeluje ili koje provodi Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije – Za mlade u Zagorju – djelujem i mijenjam, Regionalna strategija i razvoj sektora mladih, Fostering a Culture of Participation: Mainstreaming Local Youth Councils in Europe.

7. SJEDNICA

Na sjednici se raspravljalo o Prijedlogu odluke o odabiru i dodjeli sredstava temeljem Javnog poziva za prijavu prijedloga za Participativni proračun za mlade za 2022. godinu. Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije pozdravio je Odluku i način vrednovanja prijave kao i samu prijavnu dokumentaciju koja je znatno olakšala prijavu aktivnosti.

8. SJEDNICA

Na sjednici je usvojen Programa rada Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije koji je definirao ciljeve i aktivnosti djelovanja Savjeta u 2023.

AKTIVNOSTI SAVJETA MLADIH

AKTIVNOST

OPIS

Provedba projekta „Za mlade u Zagorju djelujem i mijenjam“

Podneseno završno izvješće te su odobrena preostala sredstva u iznosu od 4.000 HRK

Europe Goes Local – Nacionalna delegacija

„Europe Goes Local“ projekt je strateškog partnerstva nacionalnih agencija zaduženih za provedbu programa Erasmus+ u području mladih. Cilj projekta je kroz suradnju na europskoj razini doprinijeti unaprjeđenju rada s mladima u lokalnim zajednicama te jačati europsku i međunarodnu dimenziju u radu s mladima kao ključnog dijela rada s mladima na lokalnoj razini. U deveteročlanu nacionalnu delegaciju stručnjaka-mentora u području rada s mladima, koja podupire provedbu ovog projekta u Republici Hrvatskoj

imenovan je i predsjednik Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije Hrvoje Novak te je zadužen za mentoriranje Grada Donje Stubice i Grada Slatine

**Fostering a Culture of Participation:
Mainstreaming Local Youth Councils in
Europe**

Održane su sve aktivnosti planirane projektom, izrađena je publikacijama o načinu rada savjeta mladih u EU među kojima je i Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije.

<https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZDXBfVzi9vDzl6qGpjYtK89AOtwH0DxjMUV>

Suradnja s lokalnim savjetima mladih

Uspostavljena je suradnja s novoosnovanim Savjetom mladih Općine Desinić te je nastavljena uspješna suradnja sa ostalim savjetima mladih s područja Krapinsko-zagorske županije.

**Regionalna strategija za mlade i
razvoj sektora mladih**

Održane su aktivnosti planirane projektom, a koje su imale za cilj razviti socijalne i građanske kompetencije te razvoj socijalnih kompetencija kod mladih. Mladi su stekli znanja o važnosti angažmana u demokratskom životu te su ojačali svoje kapacitete za aktivno sudjelovanje i razumijevanje važnosti politika za mlade kako bi mogli jasno izraziti svoja stajališta, interese i prijedloge za kreiranje kvalitetne i primjenjive politike za mlade na lokalnoj razini a u konačnici i na europskoj.

**Obilježavanje Svjetskog dana borbe
protiv AIDS-a**

Povodom obilježavanja Svjetskog dana borbe protiv AIDS-a Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije, Mreža udruga Zagor i Pregrada.info-Udruga za mlade kreirali su informativno-edukativni letak u koji su stavili i kondom koje su dijelili na glavnom gradskom trgu u Zaboku. Tiskana verzija letka nalazi se u Centru za mlade Krapinsko-zagorske županije, a online verzija na mrežnoj stranici Savjeta mladih KZZ - <https://mladi.kzz.hr/wp-content/uploads/2022/12/AIDS LETAK web.pdf>.

Svjetski dan borbe protiv AIDS-a se obilježava 1. prosinca brojnim preventivnim i edukativnim aktivnostima diljem svijeta, pa tako i u Hrvatskoj. Cilj je različitim aktivnostima i medijskim događanjima doprinijeti informiranju javnosti o infekciji HIV-om koji uzrokuje AIDS, dostupnosti liječenja

Anti retrovirusnim lijekovima, mogućnostima prevencije te podsjetiti o važnosti uklanjanja stigme i diskriminacije s kojima se još uvijek susreću oboljeli i njihovi bližnji.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PROJEKTA „ZA MLADE U ZAGORJU- DJELUJEM I MIJENJAM“

Projekt „Za mlade u Zagorju – djelujem i mijenjam“ („ZEuZ“) provodila je Krapinsko – zagorska županija sa srednjim školama iz Pregrade, Oroslavja i Konjščine te Mrežom udruga Zagor. Kroz projekt su se primjenom metodologije strukturiranog dijaloga provodile aktivnosti simulacije gradskih/općinskih vijeća, na kojima su sudjelovali i predstavnici donositelja odluka s ciljem motiviranja mladih na angažman u zajednici te osnaživanje njihovih kapaciteta za aktivno sudjelovanje u demokratskom životu kako na njima najbližoj, lokalnoj, tako i na nacionalnoj i europskoj razini.

Provedbom projekta mladi su kroz interaktivne radionice stekli znanja vezana uz donošenje odluka na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini te mogućnostima aktivnog sudjelovanja u navedenim procesima. Uspostavljen je dijalog između donositelja odluka i mladih. Na taj su način donositelji odluka saznali što je važno mladima u Krapinsko-zagorskoj županiji. Kroz dijalog donositelja odluka i mladih uspostavili smo suradnički i partnerski odnos u sklopu kojeg mladi mogu jasno iznijeti svoja stajališta, ideje, potrebe i preporuke kako bi se politike za mlade trebale provoditi na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

U projektu je sudjelovalo preko 70 mladih osoba i donositelja odluka u sklopu aktivnosti kao što su interaktivne informativne radionice, simulacije sjednica gradskog/općinskog vijeća, world cafe, study visit te sudjelovanje na European Youth Eventu Europskog parlamenta u sklopu obilježavanja Europskog tjedna mladih.

Ciljevi projekta bili su promicati aktivno sudjelovanje mladih u demokratskim procesima, osnažiti kapacitete mladih za aktivno sudjelovanje u procesima odlučivanja, informirati i upoznati mlade s konceptom strukturiranog dijaloga, potaknuti i uključiti mlade u dijalog s donositeljima odluka, organizirati simulacije funkcioniranja demokratskih institucija te omogućiti širenje i dostupnost rezultata

procesa dijaloga s lokalne na nacionalnu i europsku razinu. Provedba projekta neposredno je rezultirala poboljšanim kapacitetima mladih za pokretanje inicijativa kojima su potaknuli donositelje odluka na donošenje odluka koje u obzir uzimaju i njihove prijedloge i interese. Stoga je provedba ovog projekta bila iznimno važna za KZŽ budući da se aktivnostima projekta doprinosi ostvarivanju ciljeva postavljenih u Regionalnom programu za mlade kojima je definirana i županijska politika za mlade: poticanje javnog djelovanja mladih u svrhu izgradnje partnerskog odnosa mladih s JLRS u postizanju ciljeva na dobrobit mladih, uključivanje mladih u procese odlučivanja te stvaranje uvjeta za njihovu društvenu i kulturnu afirmaciju.

U okviru projekta provedene su aktivnosti informativnih radionica gdje se sudionike i sudionice upoznalo s projektom, načinom provođenja aktivnosti, Youthpass certifikatom, strukturiranim dijalogom te pojmom politika/politike. Održana je aktivnost o Europskoj uniji, institucijama EU kao i o ustrojstvu Republike Hrvatske. Na toj radionici mladima su se korištenjem različitih metoda - world cafe, rad u grupama, prezentacije i razgovor s donositeljima odluka približile institucije EU i RH. Mladi su posjetili i EYE 2021. koji se inicijalno trebao održati 2020., no zbog pandemije i lock downa u cijeloj Europi EYE je odgođen. Tom prilikom mladi su imali priliku i vidjeti institucije EU te sudjelovati na različitim događanjima u sklopu EYE 2021. Kroz radionicu o ovlastima gradova (općina) i županija mladima smo približi o čemu sve treba brinuti grad, o čemu županija i u konačnici o čemu brine država. Kroz radionicu o lokalnim proračunima mladima se približio sam način izrade proračuna, što on sve sadržava, a sve s ciljem kako bi se financijska pismenost mladih nadopunila razumijevanjem kompleksnog dokumenta poput javnog proračuna. Održana je i aktivnost simulacije gradskih (općinskih) vijeća koja je mladima približila demokratske procese te ukazala na sve radnje koje predstoje prije donošenja odluka. Ukupan broj sudionika i sudionica u projektnim aktivnostima je preko 70.

Utjecaji projekta na zajednicu su bili višestruki. Osnovani su Savjeti mladih Općine Konjščina i Grada Oroslavja. Krapinsko-zagorska županija krenula je s provedbom participativnog proračuna za mlade. Srednja škola Pregrada pokazala je interes za ovakvim projektima te prijavila vlastiti projekt koji je financiran kroz Erasmus+ program. Učenici Srednje škole Pregrade s područja Općine Desinić pokrenuli su inicijativu za osnivanjem Savjeta mladih Općine Desinić te je Savjet osnovan 2022. godine, a sudionica ovog projekta ujedno je i predsjednica spomenutog Savjeta. Sudionici srednjih škola iz Oroslavja i Konjščine također su članovi i članice novoosnovanih Savjeta u Konjščini i Oroslavju, dok u novom sazivu Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije članovi i članice su također sudionici ovog projekta. Kroz projekt su se detektirale i potrebe povećanja sredstava za Centar za mlade Krapinsko-zagorske županije gdje je županija povećala sredstva koja se izdvajaju za potrebe Centra, a kroz dijalog s mladima u ovom projektu utvrđena je i potreba uvođenja higijenskih potrepština za mlade žene u osnovnim i srednjim školama te je Krapinsko-zagorska županija izdvojila sredstva za uvođenje higijenskih uložaka u osnovne i srednje škole

na području Županije. Sve te potrebe adresirao je Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije koji je imao najveću ulogu u provedbi ovog projekta. Iako male stvari, ovo su bile potrebe mladih, a jedan od ciljeva projekta bio je upravo slušati potrebe mladih i adresirati ih prema donositeljima odluka kako bi mogli poboljšati kvalitetu života mladih u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Ostvareni su sljedeći ciljevi projekta:

- **Promicati aktivno sudjelovanje mladih u demokratskim procesima**

Kroz različite aktivnosti mladi su se upoznali s metodama i načinima sudjelovanja u demokratskim procesima. Upoznati su s različitim modelima - participativni proračun, savjet mladih, vijeće učenika i sl. Tijekom trajanja projekta osnovani su i savjeti mladih, kako u Općini Konjščina tako i u Općini Desinić te Gradu Oroslavju i to na inicijativu mladih koji sudjeluju u projektu kao i inicijative koje je pokrenuo predsjednik Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije koji je ujedno i koordinator projekta.

- **Osnažiti kapacitete mladih za aktivno sudjelovanje u procesima odlučivanja**

Kroz radionice o načinu participiranja i modelima participacije mladi su stekli potrebna znanja za razumijevanje demokratskih procesa, ne samo u lokalnoj zajednici nego i na ostalim razinama vlasti (regionalna, nacionalna i europska dimenzija).

- **Informirati i upoznati mlade s konceptom strukturiranog dijaloga**

Kroz početne informativne radionice kao i kroz ostale aktivnosti koje su se odvijale tijekom projekta sudionici i sudionice stekli su uvid načina funkcioniranja strukturiranog dijaloga i što on u pojedinim zajednicama znači i kako se provodi. Ono što je bilo bitno da sudionici_e razumiju kako je to proces koji uključuje donositelje odluka i kako je bitno da se komunikacija odvija redovito kako bi se potrebe mladih u zajednici mogle kvalitetno ispunjavati.

- **Potaknuti i uključiti mlade u dijalog s donositeljima odluka**

Kroz projektne aktivnosti bili su uključeni donositelji odluka - zamjenica župana, pročelnice_i upravnih odjela županije kao i jedinica lokalne samouprave, gradonačelnici_e koji su komunicirali s mladima i slušali njihove potrebe. Kroz taj proces nastala je potreba i za evaluacijom i izradom nove strategije za mlade Krapinsko-zagorske županije, te su sudionici i sudionice ovog projekta uključeni u aktivnosti izrade nove strategije za mlade Krapinsko-zagorske županije.

- **Organizirati simulacije funkcioniranja demokratskih institucija**

Svrha organizacija simulacija demokratskih institucija odnosno simulacija gradskih (općinskih) vijeća imala je za cilj mladima ukazati kako je demokracija također strukturirana i što sve prethodi donošenju određenih odluka kao i prikazati cjelokupni demokratski proces koji često nije vidljiv općoj javnosti - pripremanje dokumenata (upravni odjeli i službenici), pravilnici i poslovници koji se moraju poštivati tijekom sjednica gradskog vijeća, zakoni koji se odnose na spomenute demokratske procese. Sve se to odvijalo s ciljem kako bi sudionici i sudionice projekta razumjeli važnost i kompleksnost demokratskih procesa te to znanje mogli primijeniti u razumijevanju populističkih propagandnih poruka i skupina.

- **Omogućiti širenje i dostupnost rezultata procesa dijaloga s lokalne na nacionalnu i europsku razinu**

Rezultati projekta širili su se na mrežnim stranicama Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije kao i na stranicama Krapinsko-zagorske županije te partnerica na projektu. Osim online objava i vijesti u tiskovinama i radiju, rezultati su prezentirani na Koordinaciji županijskih Savjeta mladih RH, Zajednici županija RH, te na nacionalnim i internacionalnim događajima.

Izazovi tijekom provedbe projekta:

Tijekom provedbe projekta, zbog COVID pandemije provedba aktivnosti bila je otežana, ali samo u kontekstu organizacije sudionica i sudionika projekta. Zbog specifičnih mjera tijekom lock downa, a onda i zabrana provođenja aktivnosti u školama, pravilu nemiješanja učenica i učenika morali smo posebnu pozornost obratiti na navedene mjere kao i sigurnosti sudionica i sudionika. S toga su se aktivnosti provodile u manjim grupama te određene aktivnosti nisu dosegle projektni cilj. Sastanci s partnerima održavali su su putem ZOOM platforme, ali također i osobno ukoliko su to mogućnosti dopuštale. Za potrebe putovanja u Strasbourg (EYE 2021) bilo je potrebno organizirati testiranje na COVID prije putovanja kao i nakon samog putovanja. Testiranje u Hrvatskoj je plaćeno od strane organizatora, dok su sudionice i sudionici projekta dobili dnevnice u iznosu 140€ iz organizacijske potpore projekta za trajanje putovanja kako bi im bili pokriveni troškovi testiranja u Francuskoj, kao i ručak tijekom putovanja obzirom da je Krapinsko-Zagorska županija organizirala paket koji uključuje doručak i večeru, a zbog logističkih razloga ručak su sudionici sami kupovali na mjestu održavanja EYE 2021. Također, tijekom projekta su se poštivale sve važeće epidemiološke mjere u datom trenutku te je nositelj projekta osigurao zaštitne medicinske maske, dezinfekcijska sredstva, toplomjer i ostale potrebna zaštitna sredstva. Tijekom 2020. i 2021. komunicirao je i s Zavodom za javno zdravstvo Krapinsko-Zagorske županije kako bi se dobile smjernice za održavanje određenih aktivnosti te kako se ne bi ugrožavala sigurnost sudionica i sudionika projekta.

Aktivnosti tijekom provedbe projekta:

- **Upoznavanje sudionika s projektom**

Cilj radionice bio je upoznati sudionike/ce s projektom, načinom održavanja pojedinih aktivnosti, upoznati mlade s donositeljima odluka Krapinsko-zagorske županije te s ulogom Savjeta mladih KZZ, produbiti razumijevanje mladih o temeljnim pojmovima vezanim uz demokratske političke procese u lokalnoj zajednici. Kroz pojašnjenje projekta i projektnih procesa sudionici i sudionice imali su priliku upoznati se s ciljevima i procesima projekta. Mladima u sve tri škole prezentiran je proces kao i radionice koje ih čekaju u budućnosti. Također, mladima je predstavljen projekt „Mladi i EU – Kako mladi vide EU“ gdje će oni imati mogućnost kroz korištenje različitih metoda predstaviti kako oni vide EU – slika, fotografija, video, esej, animacije i sl. Kroz taj projekt izabrat će se najkreativniji (njih 10 u svakoj školi) koji će sudjelovati posjetu Strasbourgu. Na početku svake radionice sudionici i sudionice bili su podijeljeni u malim grupama gdje su trebali napisati pravila ponašanja za radionicu kojih ćemo se pridržavati na svim radionicama koje slijede. Korišteni su audio-vizualni materijali, rad u malim grupama i forma diskusije koja je korištena kroz frontalni dio obrade teme kako bi se potaknula interakcija (korištena su pitanja o njihovom osobnom iskustvu formalne i neformalne participacije te ispitivalo znanje o postojanju lokanih savjeta mladih i lokalnih programa za mlade).

- **Europska unija i Hrvatska**

Cilj radionice bio je pružiti pregled mladima o ustrojstvu i političkom ustrojstvu Republike Hrvatske kao i razgovarati o mogućnostima koje im se nude u okviru Erasmus+ programa, približiti rad institucija EU. Kroz obradu teme sudionici su se upoznali s: Ustavom RH, važnim datumima od početka samostalne Republike, ustavnim poretkom, Hrvatskim Saborom, ovlastima Predsjednika Republike, Vladom Republike Hrvatske, Sudbenom vlasti, Vrhovnim sudom, Državnim sudbenim vijećem, Državnim odvjetništvom, Ustavnim sudom RH i državnim znamenjem. Također, sudionici su se upoznali s mogućnostima za mlade u okviru Erasmus+ programa. Gost je bio Alex Rea, volonter Mreže udruga Zagor koji službu obavlja u udruzi (EVS). On je prenio svoja iskustva dugoročnog volontiranja te iskustvo i dojam o Brexitu. Rad se odvijao u malim grupama, korištena je metoda spajanja definicije s pojmovima, vremenik, rasprava i diskusija (metoda sudnice), proučavanje materijala te izrada plakata. Razgovor s Alexom bio je u obliku izlaganja te pitanja i odgovora. Mladi Ambasadori Srednje škole Konjščina pričali su o institucijama EU, ovlastima i poslovima koje pojedine institucije provode i za što su sve zadužene. Također su kroz interaktivni kviz pričali o mitovima (istinama i lažima) koje se vežu za EU.

- **EYE 2020 (2021.)**

Tijekom posjeta Parlamentu mladi su imali prilike biti uključeni u tribine, radionice, sportske aktivnosti te ostale događaje koji su se održavale u sklopu European Youth Eventa. Cilj posjeta bio je upoznati mlade s institucijama EU.

- **(O)Vlast grada/općine i županije**

Ciljevi radionice bili su upoznavanje sudionike/ce s ovlastima općina/gradova i županija te na koji način jedinice lokalne samouprave trebaju brinuti o mladima Radionice su sadržavale prezentacije (PPT), online alat Menti, grupni rad kao i evaluacijske listiće za ocjenu sadržaja i aktivnosti na radionicama. U uvodnom predavanju predstavilo se što će sve tijekom radionice naučiti te na koji način će se radionica provoditi. Sudionici/ce su kroz online alat Menti imali kratki kviz o funkcioniranju lokalne i regionalne, područne samouprave. Nakon uvodnog djela o sustavu lokalne samouprave u RH i razgovoru zašto je potrebno u teritorijalnom ustrojstvu imati lokalnu samoupravu sudionici/ce su podijeljeni u dvije grupe gdje su kroz 30 minuta trebali odgovoriti koliko dobro poznaju razlike između općina/gradova i županija, koja je razlika između predstavničkog i izvršnog tijela i sl. nakon čega su prezentirali svoja shvaćanja.

- **ProRačuni**

Cilj radionice bio je upoznati sudionike/ce s dijelovima proračuna (javnog dokumenta) i razumjeti načine na koji se proračuni lokalne samouprave realiziraju. Radionice su sadržavale prezentacije (PPT), grupni rad kao i evaluacijske listiće za ocjenu sadržaja i aktivnosti na radionicama.

- **Simulacije gradskih/općinskih vijeća**

Cilj aktivnosti bio je upoznati mlade s demokratskim procesima donošenja odluka Kroz simulacije gradskih/općinskih vijeća mladi su imali prilike vidjeti na koji način funkcioniraju predstavnička tijela, što je sve potrebno kako bi se takve sjednice održale (zakoni, statuti, pravilnici i poslovници). Mladi su među sobom birali predsjednika/cu vijeća, moderator ih je upoznao s temama te su po potrebi dobili dodatne smjernice. Mladi su raspravljali o odabranim temama te o njima glasali po završetku svake rasprave. Radionica je imala za cilj pokazati mladima principe na kojima djeluje moderna demokracija i demokratski procesi unutar društva.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PROJEKTA „REGIONALNA STRATEGIJA ZA MLADE I RAZVOJ SEKTORA MLADIH“

Projekt „Regionalna strategija za mlade i razvoj sektora mladih“ provodi Krapinsko-zagorska županija sa partnerima Pregrada.info, Mrežom udruga Zagor i Zagorskom razvojnom agencijom. Cilj projekta je izrada nove regionalne strategije za mlade s područja Krapinsko-zagorske županije.

Provedbom dosadašnjih aktivnosti mladi su stekli znanja o važnosti angažmana u demokratskom životu te su ojačali svoje kapacitete za aktivno sudjelovanje i razumijevanje važnosti politika za mlade. Razvoj građanskih kompetencija izuzetno je važan jer podrazumijeva osposobljenost za uspješno sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u zajednici, društvu i građanskom životu, građansku informiranost i razumijevanje. Aktivno građanstvo je preduvjet za funkcioniranje demokratskih procesa a građanska odgovornost je važna za aktivno sudjelovanje u demokratskom odlučivanju.

Kroz provedbu aktivnosti kod sudionika je povećana svijest o važnosti angažmana u demokratskom životu, mladi su stekli znanja o metodologiji strukturiranog dijaloga, kako i na koji način sudjelovati u kvalitetnom i konstruktivnom strukturiranom dijalogu.

Naglasak je stavljen i na donositelje odluka kako bi se kroz aktivnosti namijenjene posebno njima dublje upoznali s različitim potrebama OCD-a, stekli su dodatna znanja kroz primjere dobrih praksi donositelja odluka drugih županija i gradova te su u konačnici senzibilizirani za potrebe mladih kroz direktne razgovore s mladima i sudjelovanje u aktivnostima.

U projektu je do sada sudjelovalo preko 150 mladih osoba i donositelja odluka u sklopu aktivnosti kao što su interaktivne informativne radionice, radionice o radu s mladima, radionice s donositeljima odluka, sudjelovanje u istraživanju.

Aktivnosti tijekom 2022. Godine

U okviru projekta provedene su interaktivne radionice u svih 9 srednjih škola te Centru za mlade KZZ na kojem su se sudionici upoznali s projektom, programom Erasmus+ te strukturiranim dijalogom. Sudionici su pričali o Erasmus+ programu, Youthpassu te su tražili treninge na koje se mogu prijavljivati putem Salto Youtha - Agencije za mobilnost i programe EU te Europskih snaga solidarnost. Mladi su informirani o

možnostima i pojedinim aktivnostima koje se provode u Hrvatskoj i Europskoj uniji. Radom u grupama i brainstorming metodom pričali su o Savjetima mladih i kako vide mlade u politici te na koje sve načine mogu sudjelovati u svojim lokalnim zajednicama. Radionice je proveo Savjet mladih Krapinsko-zagorske županije zajedno sa Mrežom udruga Zagor.

Provedeno je istraživanje o potrebama mladih s područja Krapinsko-zagorske županije. Upitnik je proveden putem online obrasca u razdoblju od 16. svibnja 2022. do 30. lipnja 2022. godine. Upitnik je objavljen na službenim stranicama Krapinsko-zagorske županije te je dijeljen putem e-maila i društvenih mreža. Uz to, napravljen je letak s QR kodom koji je postavljen na „frekventnim mjestima” (kafići, škole) kako bi bio lakše dostupan mladima. Upitnik je ispunilo je 437 osoba. Na početku upitnika nalazila se uputa te je bilo naglašeno kako je upitnik u potpunosti anoniman te da će rezultati biti analizirani na grupnom nivou. Ispitanici su mogli prekinuti s popunjavanjem upitnika u bilo kojem trenutku. Prosječno vrijeme popunjavanja upitnika je iznosilo oko 7 minuta. U istraživanju su sudjelovale žene njih, 268 odnosno 61,3%, muškarci njih, 166 odnosno 38% i troje sudionika se nije izjasnilo o spolu. Najviše sudionika pripada dobnoj skupini od 15 do 19 godina (60,9%), drugi po učestalosti su sudionici dobi od 25 do 30 godina (21,1%), a dobnoj skupini od 20 do 24 godina pripada 18,1% sudionika. Sudionici istraživanja su iz svih mjesta u Krapinskoj-zagorskoj županiji.

Kako bi se formirale potrebe u području sektora mladih važno je mapirati sektor mladih i njegove potrebe na području županije i to je područje koje obuhvaća niz različitih dionika koji su relevantni za izradu ovakve strategije, poput organizacija civilnoga društva koje rade s mladima, institucijama, ustanovama i društvima koje rade s mladima ili okupljaju mlade. S tim ciljem održana je radionica mapiranja sektora mladih te detektiranje njihove uloge u izradi strategije za mlade i potreba koje sektor za mlade ima u implementaciji strategije.

Nakon mapiranja dionika i sektora mladih, radilo se na detektiranju uloge pojedinih dionika u izradi strategije za mlade i potreba koje sektor za mlade ima u implementaciji strategije. Kroz neformalne metode donositelji odluka procijenili su što sve obuhvaća sektor mladih, koji su problemi i izazovi s kojima se susreće te koji su temeljni potrebni kako bi se sektor unaprijedio.

U narednom razdoblju planiran je posjet Rijeci te završne mobilne konferencije s ciljem prezentiranja rezultata projekta ne samo široj javnosti nego i dijeljenje iskustva mladih koji su sudjelovali u projektu kako bi se i na taj način ostali mladi koji nisu sudjelovali u projektu informirali o samim ishodima, ali i iskustvima dionika te potaknuli na angažman u zajednici.

Projekt će doprinijeti boljem razumijevanju strukturiranog dijaloga, kvalitetnijem sudjelovanju mladih u procesima donošenja odluka te će se kreirati nova strategija za mlade. Donositelji odluka bit će senzibilizirani za perspektivu mladih i važnost uspostave suradničkih odnosa temeljenih na uvažavanju i povjerenju te će steći nova znanja i iskustva koja mogu implementirati u svom radu. Konkretni rezultat u obliku Strategije za mlade u KZZ te posljedično njena implementacija mladima će ukazati na važnost sudjelovanja.

Nakon završetka aktivnosti mladi, kao i donositelja odluka, bit će osnaženi za dijalog, procese donošenja odluka i suradnju te će svoje znanje prenositi drugim mladima ali i jedinicama lokalne samouprave. Ovakav primjer dobre prakse svakako će imati utjecaj u daljnjem radu mladih i donositelja odluka. Osim primjera izrade strategije za mlade, projektom se postiže tolerancija, demokracija i povećanje razine znanja svih uključenih o politikama za mlade.

ZAKLJUČAK:

Sudjelovanjem mladih na aktivnostima omogućilo im je da slobodno izraze svoje mišljenje i preporuke na način koji će im omogućiti da se njihov glas čuje i da njihove ideje i preporuke budu uvažene. Također mladi su dobili određena znanja kada su u pitanju demokratski procesi i razumijevanje za nekad dugotrajnije procese koji se odvijaju u njihovom okruženju kada je u pitanju realizacija određenih ideja/potreba.

Mladi tako mogu utjecati na kreiranje javnih politika koje se odnose na njih same a samim time imat će utjecaj na zadovoljavanje njihovih potreba u budućem razdoblju. Projekt je imao utjecaj na donositelje odluka na lokalnoj i regionalnoj razini kao što je već prethodno spomenuto jer su donositelji odluka uvidjeli važnost osnivanja lokalnih savjeta mladih kao i činjenicu da je to dobar model spoznaje potreba mladih u zajednici.

Donositelji odluka na regionalnoj razini, odnosno Krapinsko-zagorska županija povećala je financiranje Centra za mlade KZZ, zajedno u suradnji s lokalnim donositeljima odluka provela inicijativu uvođenja higijenskih potrepština za mlade žene u srednjim i osnovnim školama, izmijenila pravilnik o stipendijama te uvela posebnu kategoriju za dodatno financiranje razmjene studenta i učenika koji možda zbog težeg ekonomskog statusa ne bi mogli otići na razmjene studenata i učenika, te posebnu kategoriju za financiranje konferencija, seminara i sl. za studente i učenike (stručne seminare i konferencije, kao i treninge preko Salto Youth portala).

Posebna vrijednost projekata, inicijativa i aktivnosti je preuzimanje aktivnosti od strane drugih dionika i partnera poput srednjih škola, jedinica lokalne samouprave unutar Krapinsko-zagorske županije, ali i

ostalim poput Varaždina i Varaždinske županije te Općine Medulin koja je način provedbe implantirala u participativni proračun koji se provodi u tim JLP(R)S-ovima.

Osim opće javnosti, ciljane skupine bili su donositelji odluka i upućivanje na važnost dijaloga s mladima te prepoznavanje **mladih kao vrijedan resurs** zajednice koji svojim idejama i djelovanjem mogu unaprijediti zajednicu.

Predsjednik Savjeta mladih Krapinsko-zagorske županije

Hrvoje Novak